

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.461.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 12254 Pana Posła Marka Matuszewskiego, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podejmuje liczne działania zmierzające do poprawy jakości życia wszystkich osób z niepełnosprawnościami, bez względu na miejsce ich zamieszkania. W resorcie dokłada się wszelkich starań, by oferowane wsparcie w jak największym stopniu odpowiadało na potrzeby tych osób.

Jedną z form wspierania osób z niepełnosprawnościami są usługi asystencji osobistej świadczone w ramach resortowych programów Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego i „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Organizacji Pozarządowych. Podstawą prawną programów jest art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym¹.

Powyższe działania są realizowane w ramach rocznych edycji; w przypadku realizacji usług przez samorządy terytorialne od 2019 r., a w przypadku wsparcia świadczonego przez organizacje pozarządowe od 2020 r.

Odnosnie do liczby osób z niepełnosprawnościami, które aktualnie korzystają z usług asystencji osobistej wyjaśniam, że będą one dostępne w II kwartale 2026 r., po weryfikacji sprawozdań z wykonania zadania publicznego w ramach realizacji programów w edycji na rok 2025.

Dane obecnie dostępne dotyczą liczby osób, które z programowej asystencji realizowanej przez jednostki samorządu terytorialnego korzystały w roku 2024. Uwzględniają one miejsce świadczenia usługi (w podziale na województwa, gminy i powiaty) i stanowią załącznik do niniejszego pisma.

W ministerstwie czynione są starania, aby z roku na rok zwiększać nakłady finansowe na realizację programów. Konsekwencją tych działań jest sukcesywny wzrost zarówno liczby beneficjentów wsparcia (w przypadku asystencji świadczonej przez gminy/powiaty ich liczba w latach 2019- 2024 wzrosła ze 112 do 45 606 osób) jak i jego dostępność terytorialna (w 2019 r. wsparcie realizowały 54 jednostki samorządu terytorialnego, a w 2025 r. do jego realizacji przystąpiło 1 970 samorządów). Również w przypadku asystencji osobistej świadczonej przez organizacje pozarządowe znacząco wzrosła liczba osób z niepełnosprawnościami, które korzystają ze wsparcia, jak i liczba realizatorów tej usługi (w 2020 r. było to 20 organizacji pozarządowych, a w roku 2025 już 264 podmioty).

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1848.

Na realizację przyszłorocznej edycji programów, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zabezpieczył 1 451,5 mln zł, czyli niemal 141 mln zł więcej niż w edycji 2025.

Pragnę podkreślić, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przygotowany został też projekt ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami, mający na celu wprowadzenie rozwiązań systemowych, które zapewnią stabilność i powszechność dostępu do usług asystencji osobistej. Projekt znajduje się obecnie na etapie prac parlamentarnych (druk sejmowy 1929); po I czytaniu na posiedzeniu Sejmu RP 21 listopada 2025 r. został skierowany do prac sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

Po wejściu w życie ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami realizacja asystencji programowej będzie kontynuowana na zasadzie komplementarności. Oznacza to, że osoby z niepełnosprawnościami, które nie będą uprawnione do korzystania z ustawowego wsparcia, nie utracą dostępu do usług świadczonych w ramach wskazanych wcześniej programów.

W kwestii dotyczącej rozwoju ośrodków dziennych i środowiskowych domów samopomocy (ŚDS) uprzejmie informuję, że Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej co roku podejmuje działania mające na celu zwiększenie liczby środowiskowych domów samopomocy oraz liczby dostępnych miejsc w istniejących ośrodkach, uruchamiając środki rezerwy celowej budżetu państwa pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na rozwijanie sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W ramach powyższych środków Minister Rodziny uruchamia - po weryfikacji złożonych przez poszczególnych wojewodów wniosków (na podstawie informacji i zapotrzebowań zgłaszanych przez jednostki samorządu terytorialnego) - nowe środowiskowe domy samopomocy oferujące kolejne miejsca, a także poszerza istniejącą infrastrukturę poprzez zwiększanie liczby miejsc w istniejących już środowiskowych domach samopomocy.

Należy dodać, że identyfikacja potrzeb dotyczących liczby i lokalizacji nowych ŚDS lub uruchomienia kolejnych miejsc jest ustawowym zadaniem wojewody. Jednakże to od decyzji jednostek samorządu terytorialnego - podejmowanych na podstawie rozeznania potrzeb lokalnych w zakresie pomocy społecznej i ich analizy oraz w oparciu o założenia opracowanej gminnej/powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych - zależy rozwój ośrodków wsparcia. Jednostki samorządu terytorialnego, które dokonały diagnozy potrzeb i zamierzają utworzyć ŚDS na swoim terenie, mogą ubiegać się o środki z rezerwy celowej budżetu państwa na realizację tego celu. Wniosek należy kierować do właściwego wojewody, który ocenia go uwzględniając wyniki wspomnianej analizy. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku, wojewoda przekazuje go do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej celem dalszego rozpatrzenia i dokonania ostatecznego podziału środków na zadania.

Dostępność usług w środowiskowych domach samopomocy jest w ostatnich latach stale zwiększana, do czego przyczynia się rozwijanie sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Obrazują to poniższe dane:

- w 2021 r. funkcjonowało 847 ŚDS na 32 389 miejsc, z których w ciągu roku skorzystało 35 113 osób,
- w 2022 r. funkcjonowało 859 ŚDS na 32 987 miejsc, z których w ciągu roku skorzystały 36 284 osoby,

- w 2023 r. funkcjonowało 869 ŚDS na 33 730 miejsc, z których w ciągu roku skorzystało 37 256 osób,
- w 2024 roku funkcjonowało 874 ŚDS na 34 068 miejsc, z których w ciągu roku skorzystało 37 690 osób.

Pragnę zapewnić, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzi się szereg działań legislacyjnych i programowych ukierunkowanych na poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami, zwiększenie ich samodzielności, niezależności, a także pełniejsze włączenie społeczne i zawodowe przedstawicielek i przedstawicieli tej grupy społecznej.

Jednocześnie zwracam uwagę, że zagadnienia dotyczące działań mających na celu skrócenie „kolejek do rehabilitacji refundowanej przez NFZ” oraz innych form wsparcia w rehabilitacji leczniczej osób z niepełnosprawnościami należą do właściwości Ministra Zdrowia.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Maja Nowak
Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/